

KIADÓ HIVATAL:

Szikes Antal könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

Nyilttérben egy sor közlési díja 10 krajcár.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre . 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr.

SZERKESZTŐSÉG.

Belicey-ut 15. szám
hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza

Hivatalos közlemények.

5484 számú honvédelmi miniszteri rendelethez.
896

Hirdetmény.

A népfelkelés jelentkezéséről Az 1893 évi XXXVIII. t. cz. alapján mindazon katonailag ki képzett népfelkelésre kötelezettek, kik a közshadseregben, a hadtengerészetben, a honvédségben, ezek póttartalékában vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag ki nem képzettek, kik népfelkelési (rózsaszínű) ajánlati lappal el vannak látva, f évi

október hó 20 án 1862 és 1863 évben születtek, október hó 21-én 1861 és 1860 évben születtek, október hó 22-én 1858 és 1859 évben születtek, október hó 23-án 1856 és 1857 évben születtek, október hó 24-én 1854 és 1855 évben születtek, és mindennap a megfelelő évfolyambeli Szarvason tartózkodó idegenek a városházán személyesen megjelenni vagy írásban jelentkezni tartoznak. Az írásbeli jelentkezéshez minden községi előjárásnál ingyen jelentkező-lap kapható, melynek kitöltésére és egyéb kezelésére nézve a községi előjárás és a jelentkező lapra nyomtatott figyelmeztetés nyújt felvilágosítást. A személyes jelentkezéshez az utolsó katonai okmány (végelelő levél, kilépti bizonyítvány ajánlati-lap) elhozandó, az írásbeli jelentkezéshez pedig csatolandó. Az itt tartózkodó, de (Ausztriában) a birodalmi tanácsban képviselt tartományokban és királyságokban honos népfelkelők hasonló minőségben és módzatok között tartoznak jelentkezni mint magyar honosok. A jelentkezés igazolatlan elmulasztása 2 5 egész 100 frtig terjed-

hető pénzbüntetéssel, esetleg megfelelő szabadságvesztéssel büntetetik

Kelt Szarvason, 1896 augusztus hó 28-án
Az előjárás.

Kereskedők bajai.

A fővárosi és a vidéki kereskedelem köréből egyaránt a legsiralmasabb panaszok hazának kereskedelmünk pangása miatt. Az üzletmenet mindenütt és a kereskedelem mind egyik ágában a lehető legkedvezőtlenebb, a pénzbehajtás igen súlyos nehézségekkel jár, sőt igen gyakran sikertelen marad, ennek nyomán pedig minduntalan szaporodnak a fizetési képtelenségek. Szóval: a kereskedelmi élet összes nyilvánulásai a legkedvezőtlenebb pangás képét mutatják. Vajjon mi lesz ebből?

Az eddig előfordult kisebb-nagyobb kereskedelmi válságoktól teljesen elütő jellegű ez a mostani pangás. A pénzviszonyokra nem lehet panasz, mert hiszen tavasz óta olyannyira kifejlődött az erők összegyűjtése, hogy a pénzpiacok és az egyes bankok is a legnagyobb pénzbőségben usznak, s valósággal küzdenek a hozzájuk áramló betétek fruktifikáló elhelyezésének gondjaival, másrészt pedig olyan politikai események sincsenek, melyek okolhatóknak a kereskedelemben hirtelen hitelbeszűntetésekre s egyéb hasonló válságot előidéző fordulatokra. Ha tehát sem a pénzügyi, sem a politikai viszonyok nem mondhatók a pangás előidézőjéül, hát vajjon mivel lehet megokolni a jelenlegi állapotot?

A felelet erre csakis egy lehet: általában a mi gazdasági állapotaink okozói ennek a helyzetnek. S ha jól meggondoljuk a dolgot, hát csakhamar meg is találjuk a szoros kap-

csolatot ezen az alapon az ok és okozat között. Amit a mérsékelt agrárius nemzetgazdák mindenkor hangoztattak, hogy tudniillik a mezőgazdaság a forrása Magyarország tevékenységének a még legkülönbözőbb gazdasági ágak elrejtett zugai között is: ez az axioma most felette kellemetlen módon, de tényleg a leghatásosabban megtalálja a maga érvényesülését s bizonyosságot szolgáltat önmagának igazolásául.

Mert igenis, a mezőgazdaságban öt év óta tartó, napról-napra súlyosbodó dekadencia az oka a mostani kereskedelmi válságnak. — A terményárak rohamos alásüllyedése, az értékesítésnek ugyszólván az imposszibilitásig való megnehezítése s az állattenyésztést sújtó óriás csapások valósággal elerőtelenítették gazdáinkat, úgy hogy a legszükségesebb életfenntartási eszközök és anyagok fedezésén túl való dolgokra sincsen vásárlóképességük. — Ez pedig annyit jelent, hogy 10 millió ember szükségleteiben történik megszorítás s 10 millió vásárlóval kevesebb jelentkezik a falusi kiskereskedőnél és iparznál, mint a közvetítő-kereskedelem és az ipari tevékenység hálózat-rendszereinek végpontjainál. A falusi kiskereskedő és a kisiparos ekként leghálásabb publikumát kénytelen nélkülözni s elvesztvén maga alól azt a támaszt, a mely az ő felfelé való kötelezettségeinek alapján volt, természetesen nem tudja teljesíteni ezeket a kötelezettségeket. Ekként megy át a gazda baja a kiskereskedelemre s ezeknek révén a közvetítés többi stádiumaira, miglen a felsőbb rétegekben, — a hol a baj mérvei már nagyobbak, kitérésre jut. Kezdetben sporadikusan mutatkozik ez a kitérés, de a jelenség mindinkább szaporább lesz és vé-

TÁRCZA.

Béni bácsi és a szerzője.

(Intimitások a Vigszínház új bohózatáról.)

A budapesti lapok színházi rovatában nagyon gyakran olvasok ilyeneket:

„A párisi Figaró írja, hogy Victorien Sardou új darabon dolgozik a Theatre Francais számára. A szenzációs drámák francia nagymestere ezúttal az ókorból merítette tárgyát, de erősen titkolja, hogy melyik lapját ütötte fel az ókori történelemnek. A darab címe is mély titok még.”

Vagy:

„A zseniális Bisson, mint párisi lapokban olvassuk, a mult héten fejezte be „Egy tucat házaság törés” című új bohózatát. A rendkívül mulatságos darabban tizenkét férj szerepel, a ki egytől-egyig szarvakat kap. A darab, mely a jövő évadban fog az Ambigu-ben színrekerülni, tele van a legkacagatóbb helyzetekkel.”

Avagy:

„Coppée, a hírneves francia költő két hét óta azzal a gondolattal foglalkozik, hogy új darabot írjon. Tárgya még nincs, de a párisi Temps, jól értesült, hogy a hírneves szerző a Bretagne-ba készül utazni, hogy ott tárgyat keressen magának. A darab különben öt felvonásos lírai színmű lesz és csengő jambusokban lesz írva.”

Még tovább is folytathatnám ezeket a nagyon tanulmányos szemelvényeket a francia szerzőkről és megirandó darabjaikról, de beérem a már leirtakkal és csak a tanulságot akarom levonni belőlük. A tanulság pedig a következő: A budapesti lapok színházi rovatának vezetői a legnagyobb lelkiismeretességgel böngészik át napról-napra a francia lapokat, s valóságos véteknél tartanak, ha nem tájékoztatnának bennünket a legapróbb részletek felől, hogy a francia színpad szerzői mit irtak, vagy mit fognak írni?

Es a hazai szerzők? Ezek várhatnak míg darabjaik színpadra kerülnek s ha a színpadra kerültek, akkor aztán legtöbb esetben alaposan lecsépülik őket!

Ez a különbség nálunk a francia és a hazai szerző közt.

Eszem ágában sincs állítani, hogy Herczeg Ferenc külön drámszó Sardounál, s hogy Berzók Árpád jobban meg tud kacagtatni bennünket a színházban Bissonnál. Sőt ellenkezőleg! Magam is azt tartom, hogy A dolovai nábob leánya ügyefogyott kis bakfis a Szókimondó asszonysághoz képest s a Csaj meg édesnek egyetlen jelenetében alighanem több kacagató van, mint Berzók Árpád összegyűjtött vigjátékában, — de ez semmit sem változtat a fentebbi igazságon.

A hazai színpadi szerző valóságos mostoha gyermeke a sajtónak s nem igen áldoz rá több nyomdafestéket, mint a mennyit egy premiére-kritika elfogyaszt, ellenben az idegen szerzők legapróbb dolgai felől a legalaposabban tájékoztatja a hazai közönséget, egészen

addig a részletig, hogy pl. Mascagni milyen nyakkendőt visel, mikor komponál.

Ezekben a sorokban meg akarok próbálni ezen a téren egy kis ujtást. Nem fogok ugyan elmenni a nyakkendő színének részletéig, de beszélni fogok önknek egyetmást Béni bácsiról és a szerzőjéről.

Utóvégre, ha az idegen színpadi szerzőkről annyi mindent megírunk, egy hazai szerző is csak megérdemel talán egy rövidke tárczát. S már csak azért is megírom, mert hátha ezen a téren követőm akad s ezennel valamivel több figyelemmel leszünk az iránt, ami minőségre tán gyöngébb válamivel a külföldinél, de a miénk!

Talán méltóztatnak tudni, hogy Béni bácsi a Vig színház legelső eredeti újdonsága, a mely a napokban került bemutatásra a fővárosnak ebben a legszebb színházában, s hogy szerzője Beöthy László.

Mint hogy a hazai szerzőnek, mint fenntebb már megmondtam, feltétlenül kijár a sajtó részéről egy premiére-kritika s minthogy felteszem önknek, hogy olvassák a lapok premiére kritikáit, nem szándékozom Béni bácsit kritikailag felboncolni s beérem azzal az egyszerű megjegyzéssel, hogy a „Színpad család becsületének az őre,” az eddigi négy előadása után tényleg mekben nagyon szépen hajtott új szerzőjének, ami kritikái nyelven annyit jelent, hogy a darab tele házakat csinál.

Tele házakat pedig csak az a darab csinál, a mely a közönségnek tetszik.

Béni bácsi rövid év alatt tehát már a máso-

gűl általánossá fejlődésén, a kereskedelmi válság minden ismérveivel lép föl.

A jelenségekből ítélve, ilyen kereskedelmi válság előtt állunk mi most a millenniumi évében. A mikor százazernyi idegen forog meg az országban, a mikor egy nagy kiállítás hasznát legkövetlenebbül kellene éreznünk, ugyanakkor általános panasz hangzik az ország minden részéből a súlyos viszonyok miatt. — Eddig csak a gazdák panaszait kellett hallgatnunk, de most már, a többi foglalkozási ágak mindinkább növekedő hajai is szaporítják gondjainkat.

Nem szeretünk a rossz hír jóslójául szerepelni, de sajnos, alighanem igazunk lesz abban, hogy a kiállítás berekesztése után egy nagy és általános gazdasági válsággal kell majd megküzdenünk. S mivel a kiállításokat már hagyományyszerűen is kisebb-nagyobb visszaesés szokta követni, féltő, hogy a fenyegető válság, bár teljesen önállóan s a kiállítástól függetlenül fejlődik, mégis a kiállítás nyomában járó visszaeséssel egyesülve, fokozottabb erővel fog kitörni.

Azoknak, akik közgazdaságunk ügyeit állásuknál fogva és hivatásszerűen intézik, melegen ajánljuk a fenyegető veszéllyel való foglalkozást. A válság még nincs ajtónkon, de előreláthatóan kikerülhetetlenül bekövetkezik s, azért kell, hogy előkészüljünk rá. Ez az előkészület a bajnak elejét nem veheti, ugyan, de élet letompíthatja és sújtását enyhítheti. Ennyit megtenni pedig elsőrendű kötelességünk.

Akik közelebb áttapasztaltuk a tőzsdei krach nagy bajait, még mindig nincs fogalmunk arról, hogy mi az a nagy kereskedelmi válság. Amaz sokkal mulékonyabb, emez sokkal mélyrehatóbb. Ezért nagyon is félünk a válságtól és a legmelegebben ajánljuk az illetékes köröknek, hogy az ügyvel minél behatóbban foglalkozzanak.

Képviselői közgyűlés.

Közégi képviselőtestületünk folyó hó 2-án, közgyűlést tartott, melynek lefolyása a következő volt.

Melis Mátyás és társai felebbezése a közégi képviselőtestületnek 1896 évi július 29-én 103 szám alatt hozott azon határozata ellen, melylyel a Sas-vendéglő ipar- és kereskedelmi iskola céljaira átalakíttatni határozatot, a

dik sikere ennek a fiatal tehetségnek, a ki szerkesztőségbeli íróasztala mellől úgyszólván készen pattant ki a színpadra. Egyszerre tűnt fel a 3 Kázmérral a Népszin, házból s alig pár hónappal első sikere után, már egy második darabban állott elő s első bemutatottá eredeti szerzője lett a Vígsházának.

Pedig Beöthy László nincs több 28 évesnél... A mult hétnek azon az estején, a melyen Pálmay Szép Helénát játszotta a budai színpadon, a fából épült szellős műcsarnok előtt összejáratottam a Béni bácsi fiatal szerzőjével.

Gratuláltam neki a sikeréhez. Melegen megráztam a kezemet. A meleg kézszorításból kiértett, hogy hazai szerző nem igen szokta meg az ilyesmit íróársai részéről s annál mélyebb hálát érez az ilyen gratulációra. A kézszorítás közben eszembe jutott a Mascagni nyakkendője, s elgondoltam, hogy nem eszelekedném egészen hasznátalan dolgot, ha ott nyomban egy parázs kis interviu-be ugratnám bele az én fiatal szerzőmet, a mely felderítőné Béni bácsi megszülésének a történetét.

Megszólaltattam hát a Béni bácsi szerzőjét, a ki egy pár ügyesen alkalmazott keresztkérdés alatt következőleg vallott:

— A Béni bácsi-t voltaképen Sipulusznak köszönhetem. Valami francia könyvet olvasott [a címére már nem emlékszem] s a szerkesztőségben erről a könyvről beszélt nekem, a melyben valami bolondos történet volt elmondva egy házasságról. Mialatt Sipulus beszélt eszembe ötlött, hogy nem rossz bohózat-théma lenne egy nászútra induló ifjú házaspárnak a története, a melyről időközben kitudt, hogy házassága valamelyes

megyei törvényhatósági bizottsághoz felterjesztetni rendeltetett.

A villanyvilágítás ügyében a határozathozatai, miután a képviselőtestület nem volt határozatképes, 30 napra elhalasztott.

A tanyai-iskolák segélyezése ügyében a következő határozat hozott: Tekintettel az 1868 évi XXXVIII. t. cz. 35 §-ára, mely szerint a község a községi népiskolák terhének fedezésére külön adót vethet ki ezen adó azonban az állami egyenes adó 5 %-től jobbra nem haladhatja meg; tekintettel a 36. § azon rendelkezésére, mely szerint azon községi tagok és birtokosok, kik megfelelő hitfelekezeti iskolát tartanak fenn, csak annyiban kötelezhetnek a községi iskola fenntartásához járulni, amennyiben azon összeg, a melylyel saját hitfelekezeti iskolájuk fenntartásához járulnak, egyenes adójuk 5 %-át nem meríti ki; tekintettel vége, hogy az ág. ev. adózók 27 iskolát tartanak fenn, melyek fenntartási költsége a község összes állami egyenes adójának 5 %-től jobbra négyeszeresen haladja meg — a római, kath. hívők iskolai adója az egyenes állami adójuk 12 % át, az izraelitáké pedig a 25 %-től jobbra is meghaladja: azon kérdés merül fel, hogy a szükséges tanyai-iskolák felállításának terhe miből alapon vettessék ki és hajtassék be. Ez irányban a helyi viszonyok megismerése s a teendők megállapítása céljából a köz. bizottság felkértemi rendeltetett, hogy a kir. tanfelügyelő urat sürgősen Szarvasra küldeni, szíveskedjék Molnár és Michnai építési vállalkozóknak kérelmére a képviselőtestület megengedje, hogy az Árpád-szálloda átadása a község részére szertőlön történjék meg.

Az új-tompiom toronyórájának beszerzése, a negyedik óvoda megvétele ügyében, szerződés megkötésére vonatkozó határozathozatai 30 napra elhalasztott.

Színészet Szarvason.

Ismét egy hét telt el legutóbbi beszámolóink óta. Az előadások eléggé változatosak voltak, két új darab is került bemutatóra, egy operette és egy színmű. Ezek közül a második határozottan értékes és érdekes darab volt. — Volt egy jutalomjáték is, az évadhoz képest elég korán, a mit az is bizonyít, hogy a közönség nem méltányolta tehetségéhez és érdeméhez mérten a jutalmazott Anday Blankát. Pedig közönségünk kezd belemegledni a színházlátogatásba, egy-két este majdnem telt, egy este zsúfolt ház volt annyira, hogy az üdöhelyek teljesen elfogytak. Okos és jövedelmező dolognak bizonyult a színgazgató amaz eljárása is, hogy pénteken félárak mellett adta az Arany embert, mert a közönség egészen megtöltötte a színházat. Csak

okból érvénytelen... A nászutas fiatal asszonykának lehetne például valakie, például egy nagybátyja, a ki abban a házban, hogy a fiatal pár házassága érvénytelen, mindenütt nyomában van az ifjú párnak, nehogy a család becsületén valami foltocska essék... És ezzel megszületett Béni bácsi, a „Siposka család becsületének őre.” A théma egy kicsit borsosnak ígérkezett, de eszembe jutott Bjsson az ő P o n t B i q u e t jéve, meg a V á l á s u t á n -mal és isten nevében neki fogtam a munkánkat.

— És mennyi idő alatt írta a darabot?
— Óh, nagyon rövidesen végeztem vele. Mindössze három hét alatt, a szerkesztőségi munka szünetelése közben. Azt hiszem, a gyors munka észre is vehető egy kissé a darabon, de hát fiatal vagyok még és ráerek még az átgondolt, jól megfontolt munkára. Az én koromban ez tán még nem is lehetséges...

Egyéni volt az, a mit a Béni bácsi szerzőjéből ki bírtam srófolni. — Mellekesen megjegyzem, hogy honvédelmszárhadnagy uniformisban volt, mert épen aznapra beküldték huszonnégy napig fegyvergyakorlatra. Ez az apró részlet is van talán olyan érdekes, mint Mascagni nyakkendőjének a színe.

Igen, Béni bácsi szerzője ez idő szeriut a nyári hadgyakorlatokon izzad, míg a közönség jóízűeket mutat darabján a jól ventillált Vígsházának nyáron is hűvös nézőterén...

Márkus József.

a páholylátogatók nem mutatkoznak a bérleten kívül. — De a társulat és igazgatója meg is érdemlik a pártfogást. Igyekeztük nem csökken, sőt, emelkedik, a tehetségek mind jobban érvényesülnek s ehhez képest, emelkedőben van az elismerés is. Kivált a komoly drámai műfajok előadásai simaság tekintetében igen magas színvonalon állanak, legfeljebb azt kellene kifogásolni általánosságban, hogy Rakodczayt és Rajz-t is kivéve valamennyi erőnél nyilvánul bizonyos chablonosság, néha — bár erős kifejezés — oly teli szájjal beszél egy-k másik, hogy az ember szinte várja, ama Demosthenesi kavics kihullását. Érdekes jelenség az is, hogy a színészek egyik legtehetségesebbike ismétellen pisze-géssel figyelmeztette a közönséget, hogy valami hatásosabb jelenet következik. Vagy tán rendeltetés akart ez lenni? Nem hagyhatjuk itten, említés nélkül azt sem, hogy Torossy Katiczában újoldalu tehetség felcsillanását, sőt határozott érvényesülését észlelhettük a Pillangó csatában. Mint naiv oly kedves és szeretetreméltónak bizonyult, hogy lehetetlen öt akkori kiváló játékaért, ki nem emelnünk. Nem szeretnénk részle-hajlóknak látszani, de kénytelenek vagyunk konstatálni, hogy a társulat többi tagjairól újat mit sem mondhatunk, mert csak eddigi itéletünket, mely a legjobbjával szemben teljesen elismerő volt — kellene ismételnünk. Mindenesetre ki kell azonban emelnünk Torday határozott igyekeztét játékban és éneklésben egyaránt. Kezdő hátrásra szert tenni: a mi ugyátszik feltétel arra nézve, hogy erős és jól csengő hangja megfelelően érvényesülhessen. — Hevesi Jankáról szintén azt kell mondanunk, hogy első fellépése után, nem várhattuk azt, hogy a Girolle-Girolaban megállja helyét, pedig akár megnyerő játékaival, akár tetszelős énekével érte el, többször kiváta a közönségnek tapsokban nyilvánuló elismerését. — Még a Schaksperci bemutatóról kell röviden szólnunk. A velencei Kalmárt ös-szevonásokkal s némely kihagyásokkal, de határozottan jó, összességében előadásban, mivel nézetünk szerint az előadásban történt változtatások egy cseppet sem zavartak sem, a darab egységét sem annak megérthetőségét, sőt inkább kíváncsúsak lettek a színpadi körülmények meg a Shaksperci szabad szellem következtében. Azt azonban megrovásként kell emitenünk, hogy egy-két szereplő előadásközben tanolja szerepét a színpalak mögött, de úgy, hogy papírosra írt szerepe a nézőjérről teljesen látható. — Az ily gyengébb memóriák kedvéért a színgazgató új tarthatna külön lámpát a színpalak mögött. Az egyes előadásokról a következőket mondhatjuk:

Augusztus 18-án pénteken, bérlet-szűnetben, félárak mellett, Jókai Arany embere került színre. A közönség egészen megpöflötte a nézőteret, az előadás kissé vontatott volt, bár egészben véve meglehettünk vele elégedve. Bera Paula kivált a darab első felében nem volt ugyan teljesen a Jókai Athaliaja, de azután hívebben fejezte ki a nagygyógyító nő ördögi lelkületét. Tuboly sem tudta teljesen hű „szent kép” lenni. Sokszor nagyon is beszédős volt kelleltenél tán kissé elevenebb játékaival. Megállták helyüket Morvay, Bekés, Rajz, Szabó, Haragó. A többiek is beváltak kisebb-nagyobb mértékben.

Aug 29-én szombaton, bérlet 5. számakép, Szép Helénát adták. Kedvesen és díszrejtő adta a czim-szerepet Anday, jó Paris volt Torday, ügyesen alakította Ferenczy az ügyefogyott Menelaust, Chalchas szerepének megfelelő Pesti. A hősök szellemi viszonya azonban meglehetősen tönkre volt silányítva.

Aug 30-án bérlet-szűnetben először, Rika. Érték-telen darab, híz az, telve zenei reminiscenciákkal, tartalom-beli sületlenségekkel. Az előadás emelésére sokat tettek igyekeztükkel Anday, Bekés, Pesti, Ferenczy meg Szabóné.

Aug 31-én bérlet 6-ik számában, Sudermann Pillangó csatáját adták, Szarvason először. — Sajátaságos egy mű, bár tagadhatlan, hogy a mai élet-viszonyoknak hű kifejezője. — A bohócdarab s még inkább a kifejlődés tekintetében lehetne kifogást emelni, a darab kifejezése nagyon is regényzerű; de mellelöl el kell ismerni, hogy az életnek és az emberi jellem-nek oly alacsony ismerete mutatkozik előttünk e színműben, — a milyet a mai irodalmi termékek közül kevesben találunk. Érdekes a Hergentheim özvegy adó-felügyelőnek s 3 leányának a szegénységgel s az életfennmarrással vívott harca, mennyi mesterkedésre, mennyi színlelésre van szükségük, hogy a felszínen tarthassák magukat. Becsületességük csak látszólagos, de szépségükkel együtt jó eszköz arra, hogy a gazdag és fővény Winkelmann bárgyúfiát kőrönek megkaparinthassák. Szemben az öreg Winkelmann visszatartó fűsvényesé-

ével, zsarnokságával, még Keszler Richárd utazónak a szemtelenségig vitt, fesztelenségeivel és álnokságával: az igazi ártatlanságnak, odaadó szeretetnek hű kifejezője Hergatheima Rózsika, kinek az alakja a legrokonszenvesebb ebben a tulságos realitással rajzolt életkörben. S minden mesterkedés, Rózsika minden önfeláldozása daczára a nagyravágó család czéjja s eszközei napfényre derülnek, s mégis mi büntetés nem éri őket, mert az, csak nem lehet büntetésnek nevezni, hogy ők a reményeikben csalódott nagyravágók sajnálatukban lenézik a mindenki szeretetét magától elidegenítő Winkelmann. A darab az ifjú Winkelmann és Rózsika szerelmével s kilátással tett házasságukkal végződik. Maga az előadás jó volt. Rendkívül kedvesen játszott Torossy, Katicza Rózsika szerepében, Bera Paula jó Eliza s Tuboly csinos Laurácska volt. Békés híven alkotta meg a beteges, szeszélyes, szertőlódó, házártsos Winkelmann alakját. Úgyesen szemtelenkedett Rajz, a Keszler rokonszenves volt Morvay a Max, eleven Pesti az unokaöcs szerepében. Aitner Ilka is találóan jellemezte alakításával a nagyravágó — adófelügyelőt.

Szeptember 1-én kedden bérletzúzatban Anday Blanka jutalomjátékául Náni került színre. — Korán kezdtek a jutalomjátékot, mert a közönségnek még nem volt alkalmuk teljesen megismerni a társulat tagjait s ez lehetett az oka, hogy a jutalmazandót nem méltatta érdeme szerint. Anday igen kedves volt szerepében s daczára annak, hogy folyton küzdenie kellett a nehézkes zenekísérettel, többször kiérdemelte a közönség tapsait. Tisztelői kereng összeg gyűjtésével kárpótlák a kedves énekesnőt az előadás csekély jövedelméért. Társai hűségesen segítettek neki az est és előadás sikerülté való tételében.

Szeptember 2-án, bérlet 7-ik számában Shakasperi Velencei kalmárja került színpadra jó egybevágó előadásban. Itt kivált Rakodczayt kell kiemelnünk, a ki nehéz szepét rendkívül biztosan tudta, nagy gondal kidolgozta, s végig találóan magjátáozta. Schylock gyűlölete a keresztények iránt, bosszúvágya Antonióval szemben, szívtelensége, kegyetlensége teljesen hű kifejezést nyert Rakodczay arcjátékában s előadásában egyaránt. A többiek között legjobban kivált Pesty Lancelot Gobbo szerepében, — bár a többiek is mind híven közreműködtek abban, hogy az est méltó legyen Shakespearehez, kivéven Kürti Juliát, ki majdnem beleült Salarino szerepébe. A közönség zsúfolásig töltötte be a nézőteret.

Szept. 3-án bérlet 8-ik száma kép Girolfó. Girolfot adták. Kedves zenéjű operetta, melynek jó előadásához tán több személyzetre volna szükség, mint a mennyivel a társulat rendelkezik, de azért nem akadt semmi különös kifogásolni való. A kar a rendkívül nehéz finálékot is igen jól énekelte. Hevesi Jankáról már említettük, milyen jó hangyattal s mily elevenen játszott és énekel, elismeréssel adozunk Tordaynak is, Anday Blanka, Ferenczi és Szabóné kezében voltak ezenkívül a főszerepek akik azoknak úgyesen megis felelték.

Ujdonságok.

— **Népgyűlés és beszámoló beszéd.** Szarvas független polgársága az önálló vármegye terület tárgyában szeptember 20-án népgyűlést tart, ugyanekkor tartja meg H a v i á r Dani országgyűlési képviselőnk beszámoló beszédét, a melyre Kossuth Ferencz, Justh Gyula, Papp Elek, Dr. Barabás Béla és Dr. Tóth János képviselők lejövetelét várják.

— **A főgymn. köréből.** A helybeli főgymnásiumnak két hónapig csendes környéke ismét megélnéült. Egészséges, vidám arczú tanulók sűrűnek forognak körülötte, a kiknek arca nem árulja el a szív nehéz fájdalmát, hogy immár vége az arany-szabadságnak, a vakációnak. Szept. 1 és 2-án folyták le a javító vizsgálatok és szept. 5-én azaz tegnap folyt le az utóérettségi ngs. Dr. Szilágyi Mátyás kormányképviselő és ntü Achim Ádám ér. esperes elnökléje mellett. Egy tanuló tett sikerral teljes és heten tettek javító érettségit, ezek közül egyet utasított a bizottság újabb javító vizsára december havában. E vizsgákkal párhuzamosan történik szept. 1 óta a beiratkozás is, különösen az alábbi osztályokban, hol a törvényes létszám korlátozó határa indokoltá is teszi a sietséget. Az első osztályban már is 60-on felül van egy-kettővel a létszám, úgyhogy az ezután jelentkezők már megkés'ek. Eddigélé összesen 326-an iratkoztak be, a miből azt lehet következtetni, hogy vasárnap, azaz ma estig 370—80-ra felszaporodik a tanulók száma, vagyis annyira, amennyivel a szarvasi főgymnásiumban évek óta megindítják a tanévet. A beiratkozás a főgymn. rajztermében folyik, a hol

Benka Gyula igazgató, Lippay Béla tanárkari jegyző és Mocskónyi József pénztáros, kinek a tan- és alumneumdíjak fizetendők, végözik a beiratás teendőit. — A tanítás szept. 7-én reggel 8 órakor kezdődik; a jövő héten olvassák föl az iskolai törvényeket és szept. 14-én tartják a tanévnyitó istentiszteletet.

Jutalomjáték. A körünkben időző színtársulat egyik legjelesebb tagjának Bera Paulának folyó hó 2-én [szerdán] lesz a jutalomjátéka. — Színre kerül a „Lowoodi árva“ hatásos színmű. A darab nálunk ujdonság számba megy, s mi, kik a darabot ismerjük, bátran merjük azt közönségünk figyelmébe ajánlani, már azért is, mert ez lesz a társulatnak a legjobban előadott darabja, amennyiben a jutalmazandó iránti tekintetből a társulat valamennyi elsőrendű tagja szerepet vállalt, s így a legkisebb szerep is előkelő örök által lesz kiegészítve. Midőn ezt olvasóink tudomására hozzuk, el nem mulaszthatjuk a jutalmazandót becses pártfogásukba ajánlani annyival inkább, mert a jutalmazandó a Lowoodi árva szerepében a legjobb alakítását fogja bemutatni.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter köztisztviselőben álló Nemtusa k Flóris magy. kir. adóhivatali ellenőrt Titeltelje adótanokká nevezte ki, — Midőn sajnálattal vesszük eltávozását, egyuttal üdvözljük a jól megérdemelt előléptetésben.

— **Beiratások a róm. kath. elemi iskolákban.** A helybeli róm. kath. elemi iskolákban a beiratások f. hó 9—10—11 és 12-én délelőtt 8—11 óráig tartanak. Felhivatnak tehát a t. szülők, hogy gyermekeik beiratása érdekében, de a törvényes rendelet értelmében is, jelzett napok alatt a beiratást el ne mulasszák. A beiratásnál a közigazgatási felhívás szerint újraoltási bizonyítvány bemutatása is szükséges. — A rendes tanítás 14-én hétfőn ünnepélyes „Veni sanktá“ val kezdődik.

Viziszonny. Szörnyű halállal halt meg Benkovics Mihály 7 éves fia. Nevezetesen Julius hó 27-én egy macská megmarta szept. 3-án a viziszonny kétségtelen tüdőpei között halt meg.

Színházi műsor. Ma, vasárnap: „Özvegy kisaszony“. Hétfőn: „Századvégi leányok“ (először). Kedden: „Klári“ (operetta, először), Szerdán: „A lowoodi árva, [Bera Paula jutalomjátékául] Csütörtökön: Gasparone. Pénteken: „Faust“ [teljes jelmez- és díszletkiállítás]. Szombaton: A „szüzet“.

CSARNOK.

Modern Narciss a tükrör előtt.

Még egy mesteri esetvonás, ... azaz kézműdula, és aztán kész van a hódító nyakkendő csokor!

Kétszínű posztó! Azt mondják, hogy a nők rajonganak a kétszínű posztóért! Hát nem több színpont tudunk-e mi kifejezni, mi civilizék, nyakkendőinkkel, mellényeinkkel, ha csak a különféle színekért boldogulunk!

De azt hiszem egy önértékes férfit sem riasztanak az ilyen frázisok vissza. És a mint itt állok kis barnabarkámmal, sugar bajuszommal, tövig lenyirott hajammal és monoklimmal — hopp itt van — a szememem szeretném látni, hogy melyik asszony vagy leány tudna nekem ellentállni, ha én hódítani akarok, daczára minden kétszínű posztónak!

Hancs az tény, hogy ők — a kétszínű posztósok „forba“ vannak, a ruhájuk szabásával. Az igaz, hogy átkozott rossz természetű fizikónak kellett annak lenni, ki ezt a mostani viseletet hozta!

Hisz ezek bő, meredt zsákok és nem is ruhák. Csupa egyenes vonalokból állunk ki, semmi hajítás, semmi hullámzás a vonásokban, hajlást csak a cipőnk ora tüntet fel.

De azért a valódi szép idomokat még ez a ruha sem tudja elfeledni, s ha végig nézem magamat a tükrőben, megértem ama nőket, kik visszafordulnak utánam, ha elmergem mellöttük.

Ah! de kapós is vagyok ám, csak ma reggel is három meghívót kaptam délutánra.

Egyikre sem megyek el, mert ma Melanicékhoz készülök.

Ezek a kedves leányok, Melanie és Dorka! Nem szépek ugyan, de igen feszteleni érzem magam náluk. Egy csöppet sem etiquettesek; és nem is untanak tudományos fecsegésekkel. Nem úgy mint Zákayék; ha ide megy az ember, itt kalapját szép illedelmesen maga mellé, két kezét térdére téve, mozdulatlanul egy alacsony pouffon kuczorogva kell az estét tölteni, hogy az

embernek már göres áll a lábába; s ha véletlenül megtalál dőlni, vagy egyik lábát felteszi a másikra, akkor egyszerre négy rendreutasító nyíl röpül hideg szemekből, e boldogtalan halandó felé.

Es a társalgás! Ez épen megszökni való. Metaphysika ... analysis ... ember erdete ... Darwinismus ... empirismus és az ördög tudja, hány ezerféle „ismus“ ... hogy a fejem még másnap is zúg, a nem is egy, de négyoldalú migraintól.

Minő különbség, ha Melanicékhoz megyek. Itt végig dőlök a pompás ottománon, ezek a kedves kis leányok sietnek nekem cigarettet, théat, svanvichot hozni, s úgy etetnek, mint anyamadar kicsinyeit.

Es azután körém ülnek, s én elbeszélom nekik a legujabb pletykákat, a megtörténi és készülöben levő párbalyokat, és a nem hangosan hirdett, csak suttogva továbbított cronique scandaleuseöket. Mert ezekkel a leányokkal, hála istennek, lehet szabadon, öszintén beszélni és nem kell mindig, beszéd közben tojás táncot járni és arra ügyelni, hogy ki ne szaladjon az ember száján egy megszokott kifejezés.

A multkoriban is egy este együtt ülünk és pompásan, feszteleni csevegtünk, midőn nyílik az ajtó s belöpnék a Zákay-leányok. Majd elnevettem magam azokon a hosszúra nyúlt ábrázatokon, a minökké egyszerre a mosolygó, kerek arczok váltak.

De az tény, hogy az a jeges levegő, a melyet magukkal hoztak, mintha állandóan megtelepedett volna a szobában, annyira fesszé vált egyszerre a társalgás.

En nem hagytam magam egy csöppet sem zavartatni általuk, midőn bejöttek, meghajtottam magam és azután újra elfoglaltam kényelmes helyzetemet az ottománon; és azután szótlanul és rendithetlen lelki nyugalommal szívtam tovább cigarettetem, magamban mulatva a Melanie és Dóra kinlódásain.

Láttam, hogy a Zákay-leányok mérgeledeek rám, szótlanagomért és kényelmes végignyulásomért az ottománon; a nagyobbik leány oda akart ülni, de miután én nem mozdultam, kénytelen volt egy fauteuilre ülni. Átkozott fruskája! még másutt is kényszeriten akar engem, hogy mint egy automata, mozdulatlanul, mereven üljek.

Egyszerre társalgás közben szó jön egy arczképről, mely épp az ottomán fölött függött, az egyik Zákay-leány rövidlátóságát negélyezve, fölöttem áthajolva tanulmányozza a képét és mintha még így sem tudná egészen jól kivenni, feltérdel az ottománra és épen az én lábamra.

Au! a terem ... majd kiszalasztottam fájdalomban egy káromkodást. De hogy is né! mikor vagy hat tyukszemmet varázsolt a lábamra, ez az átkozott, hegyes orrú tyukszemmasina.

— Mi léte önt, fordult hozzám ártatlan képpel ez a kis, álnok kígyó, még mindig lábamon térdelve. — Nagysád a lábamra térdelt és iszonyu kínokat okoz, kiálték elkezeredve.

— Ah, bocssáson meg, nem gondoltam, hogy az ön lába font legyen a pamlagon és én oly rövidlátó vagyok!

Persze volt a kacagás az én rovásomra. En is mosolyogni próbáltam, míg magamban boszút esküdtem. Várjatok csak! Lesz még bál és lesz még nektik tánczosra is szükségtek! De én még kis ujjamat sem hoznám megzása érietek, nem hogy ezt a szegény megkínzott lábamat.

Na de most már legfőbb ideje, hogy menjek!

Még egy búcsú és fölülbíraltai tekintet a tükrőbe. All right!

Ma különösen jó szímben vagyok. Szegény leányok!

Közönség köréből.

E rovatban közlötékért felelősséget nem vállal a szerk.

Mégegyszer a lambrie.

Múlt hó 10-én ezen lap 34. számában közzétett feleletem egész terjedelmében fenntartom és annak minden szavaért helyt is állok; — ha sérelem csakugyan forog fenn, annak elbírálására ott vannak a telebbezési fórumok.

Az én magán ügyeim, illetve kirándulásaimhoz senkinek semmiköze, de legkevesebb a nyilatkozgató asztalos uraknak.

Budapest, 1896. szeptember 2-án.

Gábori József,
építész.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

S Z I K E S A N T A L.

Társ-szerkesztő: MIHALFI JÓZSEF.

Üzlet áthelyezés.

Üzlet áthelyezés.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a helybeli s vidéki közönség becses tudomására hozni, miszerint a **Beliczey út 13 szám alatt** vezetett

könyvnyomdámát és papírkereskedésemet

folyó hó 8 ától **Beliczey út 4 s á m (Frankó-féle ház) helyeztem át.**

Midőn ezt a helybeli s vidéki közönség becses tudomására hozni szerencsém van, elnem mulaszthatom a multban tapasztalt pártfogásért köszönetet mondani, s kérni hogy azt részemre jövőben is megtartani sziveskedjenek.

Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy a belém helyezett bizalomnak a legpontosabban igyekszem megfelelni.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok

Szarvas, 1896. augusztus hóban.

Mély tisztelettel

Szikes Antal,
nyomdatulajdonos.

üzlet áthelyezés.